Lietas Nr. 11250051316
Lietas arhīva Nr. K19-0226-16/1

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
**Kuldīgā 2016.gada 3.oktobrī**

Kuldīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Anita Simsone
piedaloties prokuroram Gintam Mežiņam
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. C/, /pers.kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta.
Izskatījusi lietu, tiesa

konstatēja

/pers. C/ **vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā ir atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē**, šādos apstākļos:

2016.gada 10.septembrī, ap plkst. 13.15, /pers. C/, būdams agrāk sodīts, soda izciešanās laikā, kā arī būdams alkohola ietekmē ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 2,40 promiles, kā arī bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, vadīja AS "Mogo" piederošo automašīnu /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/, Kuldīgā, pa Baložu ielu, līdz viņu aizturēja valsts policijas darbinieki.

Ar savu rīcību /pers. C/ pārkāpa spēkā esošā Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta b apakšpunktu, kas nosaka, ka vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir mazāks par diviem gadiem, aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles un 4.punktu, kas aizliedz vadīt transportlīdzekli, ja nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā.

/pers. C/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, šādos apstākļos:

2016.gada 10.septembrī, ap plkst. 13.15. /pers. C/, būdams agrāk sodīts, papildsoda izciešanas laikā, būdams alkohola ietekmē un zinot, ka 2016.gada 5.aprīlī stājies spēkā Kuldīgas rajona tiesas spriedums, ar kuru viņš atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, 312.pantā un sodīts ar piespiedu darbu uz 420 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem 17 dienām, vadīja AS "Mogo" piederošo automašīnu /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/ /adrese/, tādā veidā tīši izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kāds paredzēts Krimināllikuma 312.pantā.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. C/ savu vainu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta atzina pilnībā, izdarīto nožēloja.

Tiesas sēdē apsūdzētais lūdza tiesu, pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt, jo viņš savu vainu pilnībā atzīst un saprot, ka spriedums ir pārsūdzams tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Prokurors pievienojās apsūdzētā lūgumam un uzskatīja, ka pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā nav nepieciešams veikt.

Ņemot vērā apsūdzētā, kā arī prokurora viedokli, tiesa pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu, nolemj pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā un tiesa ir pārliecinājusies, ka lietas materiāli to kopumā pierāda apsūdzētā vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pareiza.

Tiesa nolemj pārbaudīt pierādījumus, kuri attiecas uz apsūdzētā personību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu, pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā šajā apsūdzībā netiek norādīts.

Tiesa uzskata, ka /pers. C/ vaina apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta ar lietas materiāliem ir pierādīta pilnīgi un par šo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu apsūdzētais ir sodāms.

Nosakot apsūdzētajam soda veidu un mēru par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus, tas ir, ņem vērā likumā definēto kriminālsoda mērķi, soda noteikšanas vispārējos principus un izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, vainīgā personību raksturojošos apstākļus, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otro daļu, apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi gan pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, gan pēc Krimināllikuma 312.panta klasificējas kā mazāk smagi noziegumi.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais agrāk sodīts (lietas 28. – 30.lapa):

1. 2007.gada 12.aprīlī Kuldīgas rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas ar piespiedu darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 2 gadiem, spriedums stājies spēkā 2007.gada 24.aprīlī, piespiedu darbs nostrādāts 2007.gada 20.septembrī;
2. 2009.gada 23.oktobrī ar Kuldīgas rajona prokuratūras prokurora priekšrakstu par sodu pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas ar piespiedu darbu uz 140 stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, sods izciests 2010.gada 1.maijā;
3. 2012.gada 19.septembrī Tukuma rajona tiesā pēc Krimināllikuma 312.panta 262.panta otrās daļas ar piespiedu darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem, spriedums stājies spēkā 2012.gada 2.oktobrī, piespiedu darbs nostrādāts 2013.gada 24.martā;
4. *2016.gada 15.martā Kuldīgas rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta, 50.panta ar piespiedu darbu uz 420 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem un 17 dienām, sods nav izciests;*
5. *2016.*gada 26.septembrī *Kuldīgas rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta, galīgo sodu nosakot*

*piemērojot KL 51.pantu, pēc spriedumu kopības, pilnībā pieskaitot piespiedu darba sodu un daļēji papildsodu pēc Kuldīgas rajona tiesas 2016.gada 15.marta sprieduma, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem, piespiedu darbu uz 298 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz 5 gadiem, spriedums nav stājies spēkā.*

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā apsūdzētā tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus par to, ka strādā un gūst ienākumus, ka ir vienīgais apgādnieks ģimenei, ka apsūdzētā apgādībā ir viens bērns un viņš rūpējas par dzīves biedres trijiem bērniem. Uz citiem apstākļiem, kuri būtu jāņem vērā nosakot sodu, apsūdzētais nenorādīja.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 47.panta otro daļu, tiesa par atbildību mīkstinošu apstākli apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta, atzīst to, ka apsūdzētais izdarīto nožēlo un savu vainu atzīst.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu, atbildību pastiprinošs apstāklis apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un apsūdzībā pēc Krimināllikuma 312.panta – noziedzīgo nodarījumu recidīvs, savukārt noziedzīgajā nodarījumā pēc Krimināllikuma 312.panta, saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu, noziedzīgs nodarījums izdarīts alkohola reibumā.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais ir sadarbojies ar procesa virzītāju, piekrītot pabeigt kriminālprocesu tā vienkāršotajā formā.

Izvērtējot nodarījuma izdarīšanas apstākļus, tiesa atzīst, ka nodarījums izdarīts ar nodomu, apsūdzētajam apzinoties, ka viņam ir atņemtas atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un viņš atrodas alkohola reibuma stāvoklī.

Tiesa atzīst, ka ar savām darbībām apsūdzētais rupji apdraudēja pārējos satiksmes dalībniekus un ņemot vērā, ka noziegums izdarīts ceļu satiksmē, tiesa atzīst to par sabiedriski bīstamu.

Izvērtējot datus par personas sodāmību, tiesa secina, ka /pers. C/ raksturojas negatīvi un tiesa atzīst, ka apsūdzētajam ir izveidojusies stabila tendence izdarīt analoģiskus noziedzīgus nodarījumus, par ko liecina fakts, ka /pers. C/ neizciesta soda laikā, izdara jaunus noziedzīgus nodarījumus. Tiesa atzīst, ka minētais liecina, ka apsūdzētajam ir vienaldzīga attieksme pret izdarītā sekām un faktu, ka tiks piemērots kārtējais kriminālsods. Tiesa atzīst, ka alternatīvo kriminālsodu piemērošana nemaina apsūdzētā uzvedību, viņš nelabojas, savu sociālo dzīvesveidu nemaina. Tiesa uzskata, ka ar piespriestajiem alternatīvajiem sodiem nav sasniegts soda mērķis, jo notiesātā persona neatturas izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus, kas liecina, ka noziedzīga nodarījuma recidīvs ir ļoti augsts.

Tiesa atzīst, ka pie šādiem apstākļiem, /pers. C/ raksturojas kā sabiedriski bīstama persona.

Tiesa uzskata, ka apsūdzētajam tiesiskās apziņas līmenis ir zems un acīmredzot apstāklis, ka par noziedzīgo nodarījumu sodu var nākties izciest cietumā, apsūdzēto nebaida, un nekalpo par ieganstu, lai atturētos izdarīt jaunus noziegumus.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir sadarbojies ar procesa virzītāju, piekrītot pabeigt kriminālprocesu tā vienkāršotajā formā.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka katrs jauns noziedzīgs nodarījums soda bardzību pastiprina. Turklāt persona jau agrāk ir izdarījusi noziedzīgus nodarījumus un tos turpina izdarīt, līdz ar to ir daudz negatīvāk raksturojama nekā persona, kura noziegumu izdara pirmo reizi un tas jāievēro arī soda veida un mērā noteikšanā.

Tiesa uzskata, ka par katru jaunu noziedzīgu nodarījumu persona ir sodāma bargāk, jo neraugoties uz izciesto sodu, persona turpina ignorēt valsts likumus un sabiedrības intereses. Uz to, ka personai, kura izdara vairākus noziedzīgus nodarījumus, krimināltiesiskajai represijai ir jābūt bargākai, norādīts arī tiesu prakses apkopojumos par sodu politiku. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumi krimināltiesībās. 2007./2008. Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse, 92. lpp. Pieejams:* http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/ Tiesa šim viedoklim pievienojas, jo pretējā gadījumā personām veidojas nesodāmības sajūta, jo personai par vienu, pirmo reizi, izdarītu noziedzīgu nodarījumu tiek piemērots tāds pats soda veids, kā personai, kura noziedzīgos norādījumus izdara regulāri.

U. Krastiņš norāda, ka „vairākus noziedzīgus nodarījumus izdarījusī persona ir negatīvāk vērtējama, jo viņas apziņā jau ir iesakņojies uzskats, ka sabiedrībā var dzīvot, savas personiskās egoistiskās tieksmes izvirzot augstāk par citu cilvēku tiesībām un interesēm". *Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Juridiskā mācību un izglītojošā literatūra. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 185. lpp..*

Tiesa atzīst, ka arī konkrētajā gadījumā, tāpat kā gadījumos, kad persona ir izdarījusi vairākus vienveidīgus noziegumus, tiesai nav pamats noteikt nesamērīgi vieglu sodu, jo tādā veidā netiek realizēta valsts iecerētā reforma sodu noteikšanā, tajā skaitā atsakoties Krimināllikumā no atkārtotības kā kvalificējošās pazīmes.

Tiesa atzīst, ka persona, kura ir izdarījusi jau agrāk vairākus noziedzīgus nodarījumus, parasti nodara lielāku morālu, fizisku vai materiālu kaitējumu sabiedrībai un indivīdam, ar savām darbībām apliecinot noraidošu attieksmi pret valsts, sabiedrības un indivīda interesēm.

Tāpēc sods par katru jaunu noziedzīgu nodarījumu nedrīkst tikt noteikts formāli un sodam jābūt adekvātam izdarīto nodarījumu regularitātei, kā arī soda noteikšanas vispārīgajiem principiem.

Tiesa uzskata, ka personai, kura regulāri izdara noziedzīgus nodarījumus, nosakot nesamērīgi vieglu sodu, veidojas nesodāmības sajūta un netiek sasniegti kriminālsoda mērķi atturēt citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un netiek aizsargāta sabiedrības drošība.

Tiesa uzskata, ka norādītie personību pozitīvi raksturojošie apstākļi un fakts, ka apsūdzētais rūpējas par ģimeni un četriem bērniem, nevar būtiski/lielā mērā ietekmēt soda bardzību, jo minētie apstākļi nekādā veidā neietekmē apsūdzētā sociālo dzīvesveidu un noziedzīgos nodarījumus, jo /pers. C/ tos ir izdarījis zinot, ka viņam ir jārūpējas par ģimeni.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka vienīgais soda veids, ar kuru tiks sasniegts kriminālsoda mērķis un apsūdzētais tiks sodīts, ir brīvības atņemšanas sods.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka panta sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz vienam gadam.

Tiesa uzskata, ka soda mērs nosakāms ievērojot, ka apsūdzētais jau agrāk ir daudzas reizes sodīts, bet tas nav mainījis apsūdzētā uzskatus un sociālo dzīvesveidu un atturējis no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tāpat tiesa uzskata, ka sods nav nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā, jo nepamatoti zema soda mēra noteikšana personai, kura noziegumus izdara regulāri, apdraud tiesisko taisnīgumu, rada citās personās neticību tiesai, un var novest pie sabiedrības tiesiskās apziņas deformācijas.

Tomēr tiesa uzskata, ka soda mēram nav jābūt tuvāk maksimālajam, jo tiesa ņem vērā pozitīvi raksturojošos apstākļus, turklāt, tiesa uzskata, ka personas ilgstoša atrašanās brīvības atņemšanas vietā, konkrētajā gadījumā, nedos vēlamo rezultātu un lielāks ieguldījums būs jāvelta notiesātā resocializācijai.

Izvērtējot apsūdzētā personību un nodarījuma sabiedrisko bīstamību, tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā, lai sasniegtu soda mērķi, kas ir ne tikai vainīgo sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, bet arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tiesa atzīst, ka apsūdzētais pēc Krimināllikuma 262.panta un 312.panta, sodāms ar brīvības atņemšanas sodu.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam ir piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas soda sankcijā obligāti noteiktais papildsods –

transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kas reāli izpaužas arī kā liegums iegūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Tiesa uzskata, ka papildsoda piemērošana nav nosakāma tā minimālajā apmērā, ko tiesa pamato ar apsūdzētā attieksmi pret drošības interesēm ceļu satiksmē, ko tiesa vērtē kā nekritisku, uz ko norāda identisku noziedzīgu nodarījumu izdarīšana.

Sods par izskatāmajā lietā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem nosakāms, ievērojot Krimināllikuma 50. panta pirmās daļas noteikumus – pēc noziedzīgu nodarījumu kopības. Tiesa uzskata, ka piemērojama daļēja pamatsodu sodu saskaitīšana, tādā veidā sapratīgi mīkstinot pamatsoda mēru, bet papildsods pieskaitāms pilnībā.

/pers. C/ notiesāts */datums/Kuldīgas rajona tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta, ar brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem, piespiedu darbu uz 298 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz 5 gadiem.*

Galīgais sods šajā lietā nav nosakāms, jo Kuldīgas rajona tiesas 2016.gada 26.septembra spriedums nav stājies spēkā.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 52.panta piekto daļu, soda termiņā ieskaitāms aizturēšanā pavadītais laiks no 2016.gada 10.septembra līdz 2016.gada 12.septembrim.

2016.gada 10.septembra Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols Nr. /numurs/ apliecina, ka konstatēta alkohola koncentrācija apsūdzētā izelpojamā gaisā 2,59 promiles (lietas 11. lapa).

2005.gada 11.janvāra Ministru Kabineta noteikumu Nr. 15 „ Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" 11. punkts nosaka, ka, ja saskaņā ar veiktajiem mērījumiem alkohola koncentrācija izelpotajā gaisā ir vienāda vai lielāka nekā Ceļu satiksmes likumā noteiktā alkohola koncentrācija asinīs, kuru sasniedzot aizliegts vadīt transportlīdzekli, pārbaudes izdevumus EUR 15,65 apmērā sedz transportlīdzekļa vadītājs.

Procesuālie izdevumi labprātīgi samaksājami 30 dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā, atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Lietisko pierādījumu nav.

Arests mantai nav uzlikts.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511. pantu, 512. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem, atņemot visa veida transporta līdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

/pers. C/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312.pantā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, sodu noteikt pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriesto brīvības atņemšanas sodu un pilnībā pieskaitot papildsodu, un /pers. C/ sodīt ar brīvības atņemšanu uz 7 (septiņiem) mēnešiem, atņemot visa veida transporta līdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Ieskaitīt soda termiņā aizturēšanā pavadīto laiku no 2016.gada 10.septembra līdz 2016.gada 12.septembrim.

Piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā, atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Piedzīt no /pers. C/ procesuālos izdevumus par labu valstij EUR 15,65 apmērā, nosakot termiņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilns spriedums pieejams 2016.gada 14.oktobrī.

Spriedumu var pārsūdzēt vai protestēt tikai daļā par piemēroto sodu vai sakarā ar pieļautajiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai, sūdzību vai protestu iesniedzot Kuldīgas rajona tiesā.

Tiesnese A.Simsone